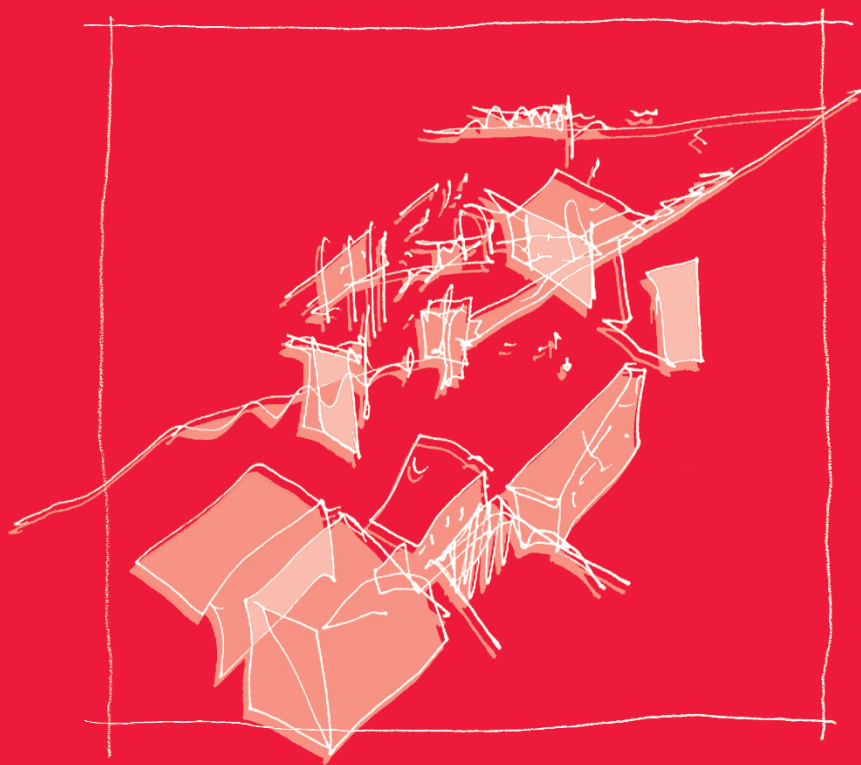

Ensenyar arquitectura - Aprender arquitectura

I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona

Ensenyar arquitectura - Aprendre arquitectura

I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona

L'escola ideal

Índex

05 Presentacions

12 El projecte

14 Les escoles

16 Escola Can Puig

22 Escola Agustí Gifre

28 Escola Vedruna

34 Escola Domeny

40 Escola Eiximenis

**46 I Congrés infantil d'arquitectura
de les comarques de Girona**

50 L'escola ideal

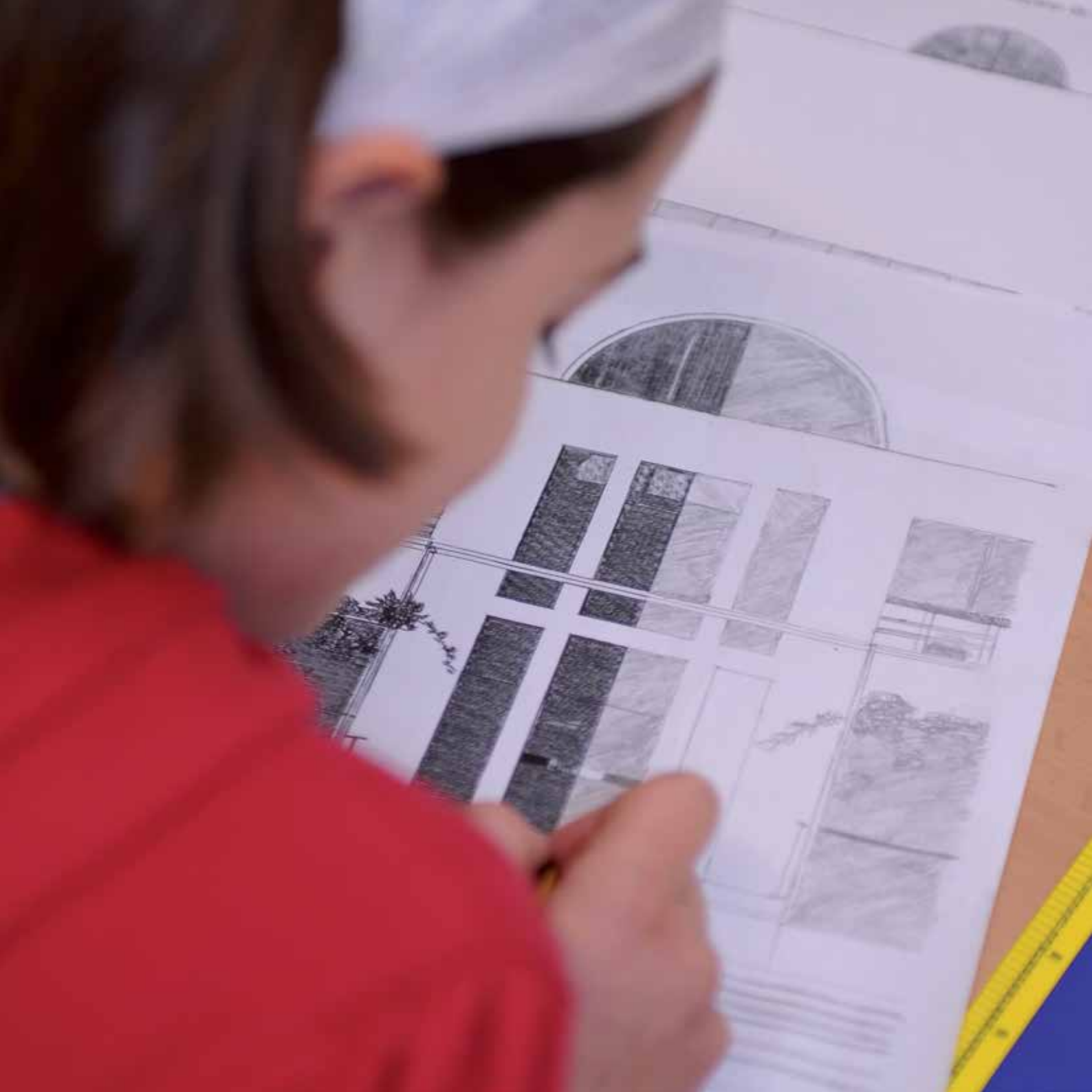

52 L'exposició

56 Valoració del projecte

Presentacions

És sabut que per canviar l'escala de valors de la societat cal, com a mínim, una generació, i que la millor manera d'influir en les persones adultes és formant-les quan són infants. D'altra banda, no hi ha etapa en la vida tan creativa i tan lliure de convencions com la infantil. Podríem així imaginar una ocasió excepcional en la qual el concepte d'arquitectura contribuís a fer més integral la formació dels més joves mitjançant una disciplina amb una gran incidència en la qualitat de vida; i, d'altra banda, que la llibertat expressiva dels nens aportés intuïcions i frescor al món de l'arquitectura. Això seria sens dubte de gran interès! Doncs bé, la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya s'ha avançat: ha tingut la idea innovadora, excel·lent, d'organitzar el I Congrés d'arquitectura infantil de les comarques de Girona a través de l'aplicació del projecte «Ensenyar arquitectura – Aprendre arquitectura». El Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya vol agrair a la Demarcació i al seu president l'honor de participar-hi i felicitar-los cordialment pel ressonant èxit obtingut.

Joan Ganyet i Solé

Director General d'Arquitectura i Paisatge

Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya

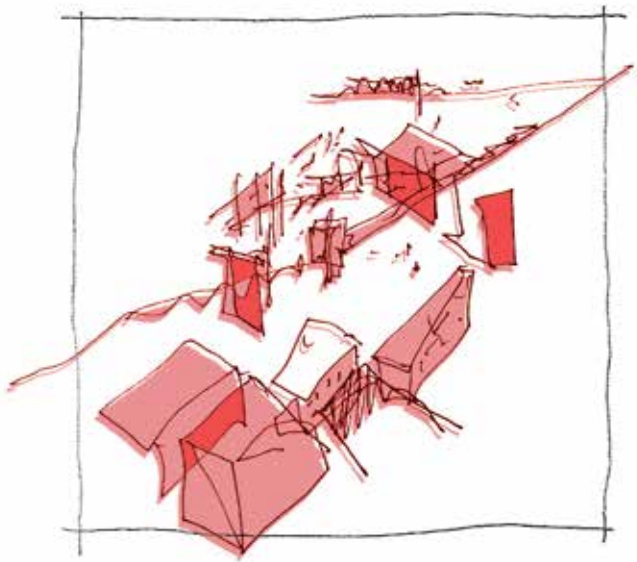
Arquitectura a les escoles

Seria possible construir una escola dissenyada pels mateixos usuaris, alumnes i professorat? És normal la consulta als professors, als mestres, però, i als alumnes? Em consta que hi ha alguna experiència, però no passa d'això, d'una situació molt puntual.

El Congrés al qual fem referència és d'escoles de primària. S'ha fet un esforç considerable per fer que els nens i les nenes siguin conscients de l'espai en què es mouen i de la seva funcionalitat. Possiblement es tracti d'un camí iniciat per prendre consciència de la importància dels espais en què ens movem, tant en l'àmbit professional com personal. Estic segur que això ajudarà aquests alumnes a comprendre la importància del seu entorn més immediat. Llum, formes, colors... Tot distribuït en un equilibri entre la funcionalitat i l'estètica dels espais.

Andreu Otero i Triola

Director dels Serveis Territorials a Girona
Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

Una de les funcions principals que té el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) és divulgar l'arquitectura i, alhora, promoure'n la funció social. La Demarcació de Girona del COAC segueix, des de fa uns anys, una línia de treball encaminada a fer més present al conjunt de la societat els valors de l'arquitectura com a matèria primera que vertebrava el paisatge i la ciutat. Així ho ha fet tant en les darreres edicions dels Premis d'Arquitectura, amb una implicació dels agents socials i culturals del nostre entorn, com també en les vuit edicions dels Premis COAC a treballs de recerca d'estudiants de batxiller, o en projectes puntuals en l'àmbit de l'educació bàsica.

Amb aquest mateix objectiu, i incidint precisament en la base dels aprenentatges, el mes d'octubre de 2009 es va endegar el projecte «Ensenyar arquitectura – Aprenere arquitectura», que proposa treballar la capacitat crítica dels nens en relació amb l'arquitectura i el paisatge urbà que els envolta.

Ciutat i hàbitat són presents a tota la nostra realitat de vida en comunitat com a espais de relació, espais per viure i per aprendre que gaudim i patim, i del seu estudi i de la seva anàlisi en podem extreure experiència i coneixement. Creiem positivament en el benefici de potenciar aquesta

experiència i contribuir al fet que sigui accessible des de l'escola, des de l'experimentació de la realitat física de l'hàbitat immediat (l'escola i la casa) i de l'espai públic habitual (la plaça, el barri, la ciutat), tot vinculant-la al projecte pedagògic de cada centre educatiu i, naturalment, a totes aquelles especificitats que li siguin pròpies.

Sota la direcció i la coordinació de pedagogs amb una àmplia experiència en el món educatiu, i amb la col·laboració i els coneixements dels arquitectes participants i la conducció i el bon criteri del professorat, cinc centres d'educació primària de la província de Girona es van convertir en el laboratori on es va desenvolupar aquest treball durant tot el curs acadèmic 2009/2010. És a tots ells a qui es deu l'èxit assolit pel projecte.

Aquesta primera edició del projecte es va centrar en l'àmbit natural dels nens: l'escola. A través de la seva arquitectura, els nens van aprendre a interpretar-la i a valorar-la amb l'ajuda de les diferents matèries: les matemàtiques, les ciències naturals, el dibuix, la llengua, etc.

Tot aquest laboriós procés d'aprenentatge va culminar amb el I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona, que va tenir lloc el 7 de maig al Teatre

de Salt, així com amb l'exposició dels treballs elaborats a cada centre el passat mes de juny a la seu del Col·legi d'Arquitectes, i amb el recull i l'anàlisi que aquesta publicació vol llegar a les futures iniciatives que creguem que són imprescindibles en aquest camp de l'experimentació i la transmissió de coneixement del nostre hàbitat.

En aquest mateix sentit, considerem que la continuïtat d'aquest projecte és essencial i, per tant, ens proposem seguir amb aquesta línia de treball. Volem obrir l'experiència a un major ventall de centres educatius i proposar com a matèria d'anàlisi per al proper curs l'entorn escolar, la plaça, el carrer, el barri... Experimentació, anàlisi i sentit crític són aspectes essencials en la transmissió del coneixement, i l'arquitectura i el nostre entorn poden ser un recurs clau per assolir-lo i per al desenvolupament integrador dels nens en la nostra societat.

Frederic Cabré i Segarra

President de la Demarcació de Girona
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

L'arquitectura em va entrar pels ulls...

No sé, fou el descobriment d'una tendència natural a ser capaç... no, no a «ser capaç», perquè en aquells moments no ho era... a entusiasmar-me... Em va entusiasmar l'aspecte d'ofrena d'aquest art; alguna cosa, no sé... un art que és... que ens arriba; un art pel qual podem passejar, i dins del qual podem estar, això és, passejar i estar; i de mida natural.

Louis I. Kahn

El projecte

Objectius

Des del començament, l'objectiu principal del projecte va ser **fomentar l'interès i motivar la capacitat crítica dels nens per l'arquitectura**, no només com la visió d'uns volums inerts que conformen el paisatge urbà que els envolta, sinó amb l'estudi, l'ús de les eines i la reflexió que li són pròpies.

Per facilitar-ho, durant tot el curs es va apropar els nens als fonaments d'una professió que aglutina diferents disciplines de coneixement, donant-los la possibilitat **d'experimentar** amb un element tan clau i abstracte com és **l'espai**. Utilitzant l'ull com a eina per experimentar els espais, els alumnes van poder adquirir una visió general i sintètica d'aquelles disciplines que coincideixen en la pràctica de l'arquitectura, reconèixer-ne les funcions i tenir la possibilitat d'integrar-les en la seva pròpia experiència.

Això es va fer a través del seu entorn més immediat: **l'escola** —l'aula, el pati, el menjador—, els elements que donen forma a les funcions de cada activitat —els poms de les portes, la fusta dels passamans, els colors de les parets, el paviment del terra, els graons de les escales, l'ordenació de les rajoles, la llum que s'escola per les persianes, les ombres, els itineraris resseguits mil i una vegades...— i un munt d'experiències més que van fer de la seva vivència un recull inesborrable en la memòria.

Metodologia

El projecte va tenir un caràcter marcadament **experimental i pràctic**. A partir de dos blocs diferenciats, criteris de composició i criteris d'abstracció, es van analitzar les idees bàsiques que participen de la pràctica arquitectònica.

Conscients que a les escoles se'ls demana molt i que els mestres estan sobresaturats, el projecte es va voler incorporar des de l'inici en el **projecte curricular de cada escola**; es va deixar llibertat perquè s'adaptés a la pràctica educativa de cada centre. Els nens van treballar l'espai, l'arquitectura... mentre estudiaven la mesura, els arbres del pati o la sonoritat de l'aula de música; és a dir, no es va voler canviar continguts sinó algunes metodologies. Preteníem que se seguís el **mètode científic**: hipòtesis, treball de camp —observació, experimentació, recollida de dades...— i conclusions. Tot el que el nen viu i es fa seu adquireix protagonisme i, per tant, aprèn a conèixer-ho, a respectar-ho i a estimar-ho.

Els temes analitzats van ser:

- L'arquitectura com a ofici i els seus oficis aplicats.
- Les dimensions específiques de l'arquitectura vinculades a la idea del lloc; les relacions d'analogia respecte a la matèria.
- La diferència entre pensar i construir l'arquitectura.

A part, cada centre escolar, segons les seves característiques i la motivació que van transmetre els alumnes, va dur a terme unes activitats per complementar el projecte comú.

Paral·lelament, es van fer uns tallers pràctics en els quals l'alumne va prendre consciència de noves situacions espacials, visuals, tàctils i expressives, com ara dibuixar a diferents escales elements arquitectònics, intuir la perspectiva dels objectes, o descobrir de manera pràctica i a escala real la simetria bilateral, la composició i els ritmes d'una façana, les analogies amb el cos humà, la llum i els seus efectes, les propietats dels materials, etc.

Es tractava d'experimentar l'arquitectura de manera concreta, treballant amb materials reals, per entendre la pràctica de l'arquitectura com una de les activitats clau per al desenvolupament de la nostra societat.

Idees per treballar

1. Avaluació inicial

Dossier fotogràfic de l'escola: entrada, aules, menjador, passadissos, mobiliari, estris, pati, pistes, portes, finestres, persianes, tanques, poms de les portes, rajoles...

2. Avaluació formativa

Estudi dels espais i dels elements aplicant-lo a diferents matèries:

- Matemàtiques: longituds, superfícies, volums, geometria, plànols, simetries...
- Educació artística: colors, perspectiva, ombres, maquetes...
- Naturals: arbres, plantes, animals...
- Socials: funcionalitat dels espais i dels objectes, estudi de l'arquitecte autor del projecte, viabilitat dins i fora de l'escola...
- Música: sonoritat...
- Filosofia: sensacions, sentiments...
- Llengües: cartells, grafisme...

3. Avaluació final

Com veiem la nostra escola: què s'ha de modificar, què es pot mantenir, què s'ha de potenciar.

Les escoles

Can Puig, Banyoles

Agustí Gifre, Sant Gregori

Vedruna, Arbúcies

Domeny, Girona

Eiximenis, Girona

ENSENYAR ARQUITECTURA – APRENDRE ARQUITECTURA

El projecte va seguir la metodologia següent. Primer, el Col·legi d'Arquitectes ens va encarregar un projecte per treballar l'arquitectura a l'escola i ens va explicar el seu plantejament. Nosaltres vam analitzar-ne els pros i els contres i vam començar a pensar com podríem portar a terme l'encàrrec sense condicionar ningú i fent que tothom s'hi sentís còmode.

Vam pensar que seria bo treballar amb poques escoles per veure l'interès i l'abast del projecte. Es va convidar set escoles de llocs i tipologies diferents, amb les que fem una primera reunió per explicar-los la idea i rebre les seves aportacions. Cada escola ho va plantejar al seu claustre i va analitzar la magnitud del treball. Cinc s'hi van comprometre i dues es van fer enrere. Quan vam tenir les escoles definides, vam començar a caminar plegats establint unes reunions de treball conjuntes, en les quals,

a partir d'un fil conductor i d'unes idees bàsiques, vam anar construint i redefinint el projecte. Vam plantejar-ne els objectius i la metodologia, les sessions de treball conjuntes, les visites al Col·legi d'Arquitectes i les dels arquitectes a les escoles.

Cada escola va anar adaptant la filosofia del projecte i les directrius bàsiques al seu projecte educatiu, al seu currículum... Això va fer que tothom se'l sentís seu i el pogués anar modelant en funció de les seves necessitats. Els fonaments, l'acompanyament, la infraestructura del Col·legi, juntament amb el fet que mestres i nens es fessin seu el projecte i tots en fossin protagonistes, van fer que el projecte fos un èxit i tots plegats tinguem ganes de repetir-lo.

Pep Admetlla i Dolors Guix
Coordinadors del projecte

Escola Can Puig

Carrer Salvador Espriu s/n
17820 Banyoles

Directora

Enevarina Bella Rando

Tutors

Marc Fresneda Pérez

Montserrat Martí Corominas

Eva Zamudio Zamudio

Cursos que hi participen

5è i 6è de primària

Introducció

**De l'escola de Can Puig hi van participar
cinquè i sisè de primària.**

El treball es va desenvolupar de la manera següent:

· Situació de l'escola
en el plànol de la ciutat
i més concretament en
el del barri.

· Anàlisi de la història
de l'escola: naixement,
creixement i ampliació
actual.

· Visita a la seu de la
Demarcació de Girona
del Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya.

· L'arquitecte Marc Riera va
visitar l'escola i va explicar
als alumnes quina és la
feina d'un arquitecte, com
s'elaboren els plànols, com
es fa i com s'interpreta una
maqueta, com evolucionen
les obres d'ampliació...

Desenvolupament

Una vegada mestres i alumnes van estar situats i motivats, començà el treball més específic:

Geometria

els alumnes, per grups, van començar a fotografiar elements de diferents espais de l'escola i els van classificar analitzant angles, línies, figures geomètriques...

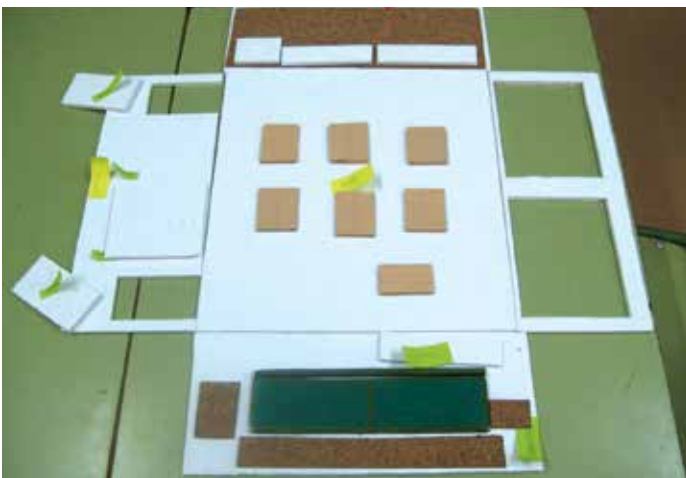
Mesura

mesuraren tots els espais i en van calcular les superfícies. Van descobrir el número pi a partir del treball amb uns grossos ulls de bou que presideixen la façana de l'escola i treballaren les escales passant les mesures de l'escola a escala 1:50.

Finalment, construïren una maqueta de l'aula.

19

Conclusions

Després de treballar intensament i vivencialment tot l'espai de l'escola, l'escola ideal dels nens diferia molt poc de la que tenien i vam plantejar com havia de ser una escola ideal:

Situada en un lloc alt i assolellat, lluny de carreteres i de sorolls.

Amb un pati gran amb:

- espai de joc: gronxador, tobogan...,
- zona de gespa,
- pistes de voleibol, bàsquet i futbol, i
- zona verda amb fruiters, hort, hivernacle, bassa...

Terrassa gran amb bones vistes.

Grans finestrals per tenir una bona il·luminació.

Passadissos amples i amb molta llum.

Laboratori gran.

Biblioteca àmplia amb dos espais: una sala d'estudi i una de lectura.

Aula d'informàtica gran i amb bones connexions.

Aules específiques d'anglès, de plàstica i de música, i algunes aules petites per treballar en petits grups.

Sala de teatre gran per fer-hi les representacions i altres activitats conjuntes.

Gimnàs.

Cuina on la cuinera s'hi senti còmoda treballant.

Ascensor i entrades de fàcil accés.

Escola Agustí Gifre

Plaça del poble s/n
17151 Sant Gregori

Director

Salvador Parés Sidera

Tutors

Sílvia Meré Ros

Joaquima Vidal Sabatés

Dolors Solé Vila

Maite Carrasco Cànovas

Joan Juventench Coll

Cursos que hi participen

P3, 1er, 5è i 6è de primària

Introducció

L'escola de Sant Gregori hi va participar plenament amb el cicle superior, però els alumnes i mestres de primer i P3 també van fer-hi algunes aportacions.

23

L'escola va iniciar el projecte de la manera següent:

- Va fer un plantejament al claustre, analitzant-ne els avantatges i els inconvenients.
- Decidí els temes que calia treballar.
- Presentà el projecte als alumnes.
- Els alumnes van visitar la seu de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Desenvolupament

El treball es va concretar de dues maneres en el camp de les matemàtiques i en el camp de l'expressió plàstica.

Matemàtica

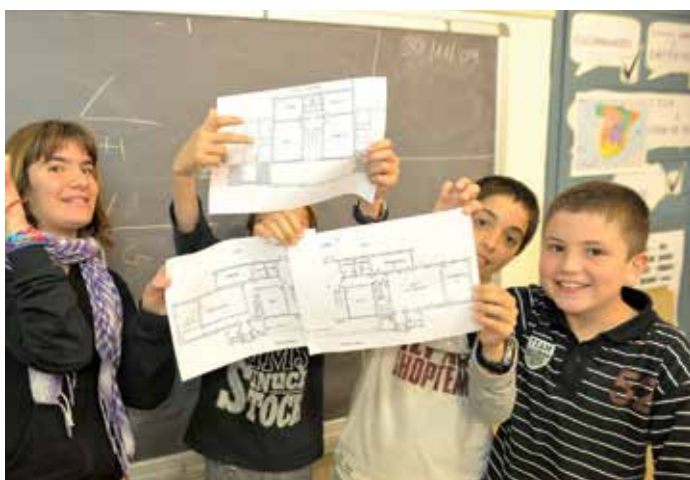
En el camp de la matemàtica, van treballar els angles, la simetria i les mesures de superfície a partir de l'edifici de l'escola.

Plàstica

En el camp de la plàstica, van efectuar una observació i una reflexió profunda sobre la façana, les seves textures i les seves simetries.

Visites dels arquitectes

La visita de l'arquitecta M. Teresa Solà i del director de la Fundació Rafael Masó, Jordi Falgàs, van ajudar a entendre i aprofundir la feina de l'arquitecte i a descobrir Rafael Masó com a arquitecte del projecte inicial.

Conclusions

Els alumnes van arribar a les conclusions següents:

Treballar l'edifici de l'escola fent matemàtiques, buscant angles, fent simetries, buscant formes geomètriques, analitzant els materials de què està feta... ens va permetre descobrir parts de l'escola en les quals no ens havíem fixat mai.

Creiem que va ser una experiència bonica perquè ens va ajudar a conèixer millor l'escola.

També ens va ajudar a veure coses que es poden millorar; per exemple, com molesten unes escales de ferro pel soroll que fan quan algú puja o baixa, o el fet que el sol entri a les classes, sobretot a principi o a final de curs, quan fa molta calor.

En definitiva, ens va ajudar a estimar molt més l'escola, a fer-nos-la nostra, a valorar-la i a respectar-la.

De la nostra escola ideal destaquem:

- Situació en un lloc tranquil, prop del bosc, on no se sentin sorolls ni de cotxes ni de motos.
- Classes espaioses amb persianes que tapin el sol i tinguin aire condicionat, una finestra molt gran i parets pintades de diferents colors. Taules més grans, de diferents colors i amb bons calaixos. Pissarres digitals.
- Cuina integrada a l'edifici per poder fer classes de cuina.
- Sala per passar pel·lícules.
- Pati més gran amb:
 - camp de futbol amb gespa,
 - pista de bàsquet amb parquet,
 - pista de skaters,
 - tirolines,
 - arbres per tenir ombra, i
 - piscina.

Escola Vedruna

Carrer de Magnes, 3
17401 Arbúcies

Director

Ramon Reyeró Pla

Tutors

Jordi Guerrero Costa

Marta Rossell Massó

Cursos que hi participen

6è de primària

Introducció

De l'escola hi participaren alumnes i mestres de sisè.
Van començar amb unes activitats d'apropament a l'arquitectura treballant-ne les nocions bàsiques amb l'ajuda de dos professionals: l'arquitecte Josep Callís i l'artista Pep Admetlla.

Definició dels objectius a aconseguir:

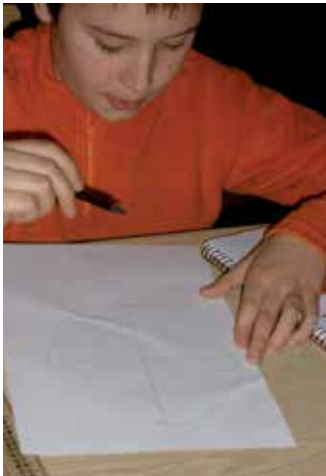
- Crear un projecte interdisciplinari que englobés els estudis de geometria, dibuix, aplicacions de les TIC, produccions de llengua, observacions del medi...

- Motivar l'alumnat per observar, mesurar, calcular, relacionar... elements arquitectònics de la mateixa escola per valorar-la i integrar-la com a espai viu relacionat amb la seva infantesa.

Desenvolupament

proporcions, geometria, numeració
materials, maquetes,...

· Treball de les proporcions a partir d'exercicis d'observació i representació mitjançant **el dibuix de la cara.**

· Treball de les escales i confecció de **maquetes.**

· Es va treballar la mesura, la geometria, la numeració, els materials, les comparacions, la sonoritat, la seguretat... observant, fotografiant, mesurant i dibuixant **tres elements característics de l'escola:**

- les escales, amb els esglaons i les baranes,
- els arcs, i
- els extintors.

Conclusions

Després de tot aquest treball, els alumnes van arribar a les conclusions següents:

Vam comptar i recomptar fent servir metres i calculadores.

Vam aplicar fórmules matemàtiques.

Vam investigar el motiu pel qual les baranes de les escales s'havien construït així a l'escola, el material amb què estan fetes i el possible desgast de l'escala de pedra.

Vam calcular la quantitat d'extintors, la seva funció i el perquè de la seva situació.

Ens va agradar molt l'experiència perquè vam poder descobrir tota l'escola i ens la vam sentir més nostra.

Ens va servir per conèixer i per mirar l'escola d'una altra manera. Ara, quan toquem la barana, ens hi fixem, ens mirem els extintors, els arcs...

Ens va agradar ensenyar les fotos que vam fer de l'escola a la família.

Creiem que el més important, a part de la col·laboració del grup, va ser adonar-nos del que tenim i valorar-ho.

Escola Domeny

**Carrer de Taialà, 2
17001 Girona**

Directora

Carme Casacuberta Gelís

Tutors

Sònia Noguera Boix

Gemma Horta Rigau

Tati López Moragues

Èrica Avilés Guerrero

Xènia Saubich Mir

Imma Eusebio González

Cursos que hi participen

P5, 3er i 4t de primària

Introducció

A l'escola de Domeny encara no tenia alumnes de cycle superior perquè és de nova creació; per això en el projecte van participar-hi els alumnes de P5 i els de cycle mitjà.

El treball es va centrar bàsicament en l'estudi del pas de l'escola vella —edifici on estan ubicats— a l'escola nova —construcció actual.

La visita de l'arquitecte Quim Bover, coautor del nou edifici, va ajudar a entendre i valorar pas a pas la nova construcció, i els hi va ensenyar a llegir plànols i a fer maquetes.

Desenvolupament

- Una vegada al mes anàven a dibuixar el nou edifici.
- Van crear un mural amb tots els dibuixos per poder analitzar-ne l'evolució pas a pas.
- Van aprendre a fer maquetes amb capses de cartró.
- Reconstruïren l'escola vella amb un joc de construcció i van fer una maqueta de l'escola nova per analitzar les diferències entre totes dues.

Conclusions

A partir de tot aquest treball, es va arribar a la conclusió que l'escola ideal havia de tenir:

Classes grans i ben il·luminades per treballar més bé, i amb pissarres digitals, ordinadors i mobles de fusta per guardar les joguines.

Un teatre.

Aules específiques de psicomotricitat i música.

Un gimnàs amb dutxes.

Un ascensor.

Cuina i cuineres.

Un porxo molt ampli.

Un pati molt gran amb:

- camp de futbol, bàsquet i voleibol,
- zona de gronxadors i tobogans,
- una caseta de fusta,
- una piscina,
- flors i arbres de tota mena,
- bancs per seure, i
- un hort

Escola Eiximenis

Carrer Eiximenis, 7
17001 Girona

Directora

Montserrat Asso Dalmau

Tutors

Josep Margarit Burgell

Ester Raset Armengol

Anna Hernández Sánchez

Cursos que hi participen

5è i 6è de primària

Introducció

L'escola Eiximenis és la més veterana en el treball de sensibilització arquitectònica i es va centrar més en l'estudi de l'entorn escolar. Van participar en el projecte amb cinquè i sisè de cicle superior.

El treball sistemàtic d'un dels autors del projecte, l'artista Pep Admetlla, i la visita puntual de l'arquitecta Bet Capdeferro els va ajudar a definir els objectius que calia aconseguir i a conèixer el treball dels arquitectes i quins són els passos per projectar.

Els objectius que van plantejar els alumnes van ser:

- . Conèixer l'arquitectura pròpia i de l'entorn.
- . Desenvolupar la capacitat d'anàlisi, de crítica i de creativitat en les vessants artística, arquitectònica i urbanística.
- . Saber aplicar els conceptes i els mètodes de la geometria a l'anàlisi d'estructures arquitectòniques.

Desenvolupament

Els alumnes de cinquè van muntar un taller d'arquitectura, Eiximenis & Associats, on:

- Van efectuar un itinerari urbà des de l'escola fins a la Farinera Teixidor per observar els elements de conjunt i els detalls. Això els va permetre investigar, discutir i plantejar-se la forma, la funció, la ubicació i el significat dels elements urbans.

- Van visitar la Farinera Teixidor, on van observar, dibuixar, comprovar i tornar a dibuixar els elements geomètrics, els detalls constructius, la distribució dels espais, l'estructura...

- Treballaren l'articulació dels volums a partir de l'observació dels elements urbanístics de la plaça de la Constitució.

- Van estudiar l'escola:
 - Com i per què s'aguanta.
 - Analitzaren els seus espais, estudiant-ne la distribució i el funcionament.
 - Observaren la llum i la seva incidència.
 - Van dibuixar plànols.
 - Van definir l'escola ideal.

**Els alumnes de sisè, per la seva part,
estudiaren el nou edifici de la seu
de la Generalitat de Catalunya a Girona**

43

. Van analitzar-ne l'exterior i detectaren, a partir dels materials constructius, les diferències entre l'estructura nova i la vella.

. Van deduir quina és la raó per la qual els elements arquitectònics d'un edifici són de diferents materials i tenen diferents formes i funcions.

. Apreneren a distingir els ritmes d'una façana i la seva composició.

. Van treballar la descomposició de volums a través de la fotografia de la façana antiga mitjançant la pissarra digital.

. Plasmaren en un dibuix els elements arquitectònics en perspectiva des del punt d'observació.

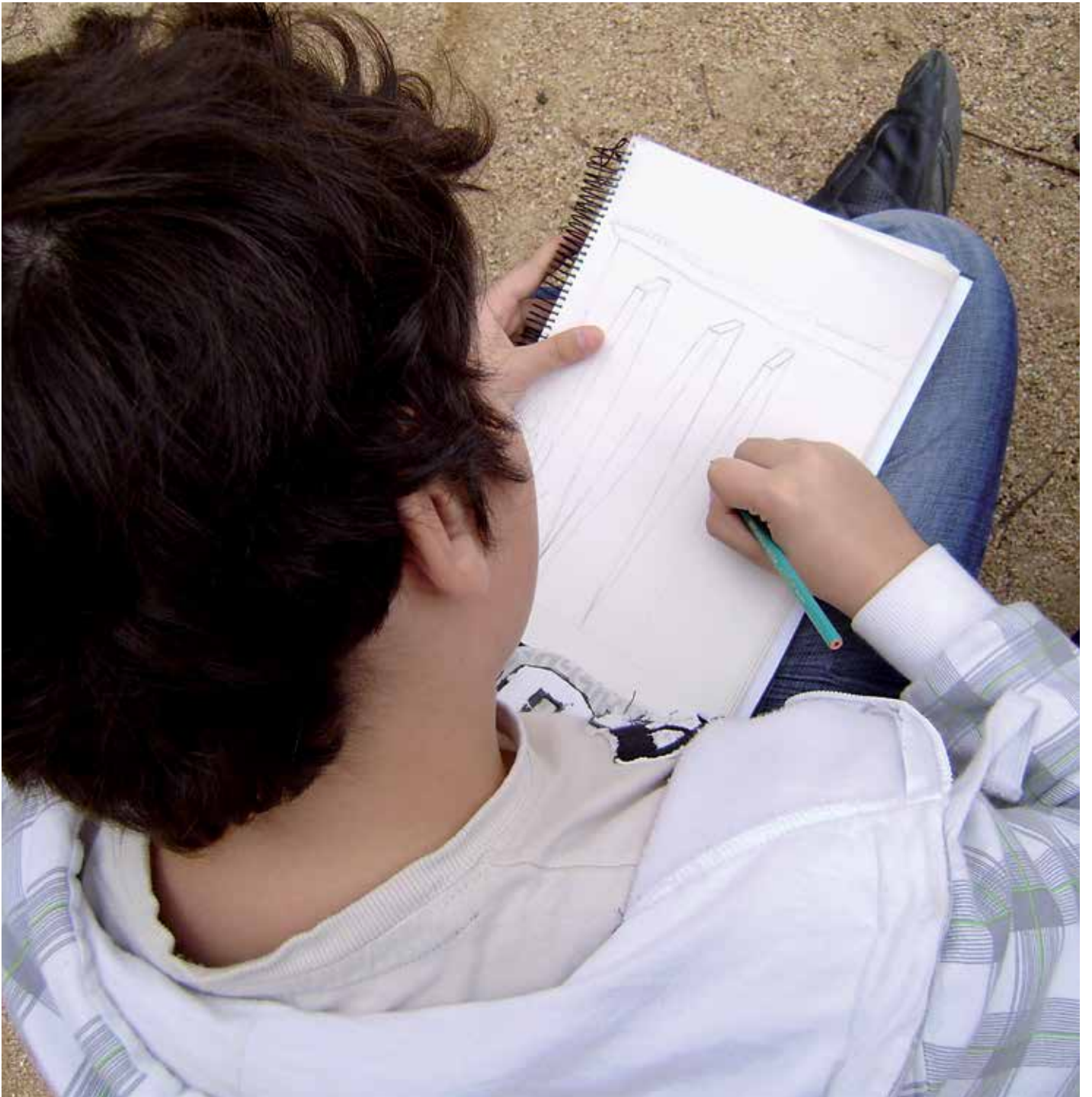
. Van mesurar i sumar angles de triangles i quadrilàters.

Conclusions

Els alumnes van aprendre a observar, escoltar, pensar, discutir, dibuixar, mesurar, fer plànols i construir maquetes, a deduir què es pot mantenir, modificar o canviar de la seva escola, i a ser més crítics amb l'arquitectura que ens envolta.

Congrés infantil d'arquitectura

I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona

7 de maig de 2010 | Teatre de Salt

El treball dut a terme durant tot el curs acadèmic 2009/2010 va culminar amb el I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona, en el qual, durant més de tres hores, tres-cents alumnes de primària del centres participants van exposar com havien viscut el projecte «Ensenyar arquitectura – Aprendre arquitectura» i a quines conclusions havien arribat.

El Congrés es va estructurar en tres parts, amb els nens sempre com a protagonistes, ja que van ser ells els qui van desenvolupar el projecte, sota la coordinació de l'artista Pep Admetlla i la pedagoga i mestra Dolors Guix.

En el decurs de la primera part, dos nens de cada centre educatiu van exposar les conclusions a les quals s'havia

arribat, amb l'ajuda d'un document on es mostrava el procés de treball al seu centre. 47

A continuació, els arquitectes que havien visitat les escoles per explicar-los què és l'arquitectura i quina és la feina que desenvolupa l'arquitecte, van mostrar als nens com podia ser la seva «escola ideal» a partir d'uns textos previs que havien escrit els nens.

Finalment, el Congrés va tancar-se amb una representació teatral en la qual dos actors escenificaren l'evolució de l'arquitectura des dels seus inicis fins a l'actualitat.

Programa del Congrés

1. Inauguració

2. Explicació de l'experiència per part de dos alumnes de cada centre

A. Escola / situació / cursos participants.

B. Introducció: com es va començar el projecte.

C. Nus: què es va treballar.

D. Conclusions: a quines conclusions es va arribar sobre l'espai, la llum, el so, el color... Com pensaven els nens que havia de ser l'escola ideal perquè potenciés al màxim el seu desenvolupament integral. Sensacions, emocions, experiències que podien definir el projecte.

3. Presentació per part dels arquitectes que van anar a les escoles de l'escola ideal, creada a partir de les conclusions i els dibuixos dels mateixos alumnes

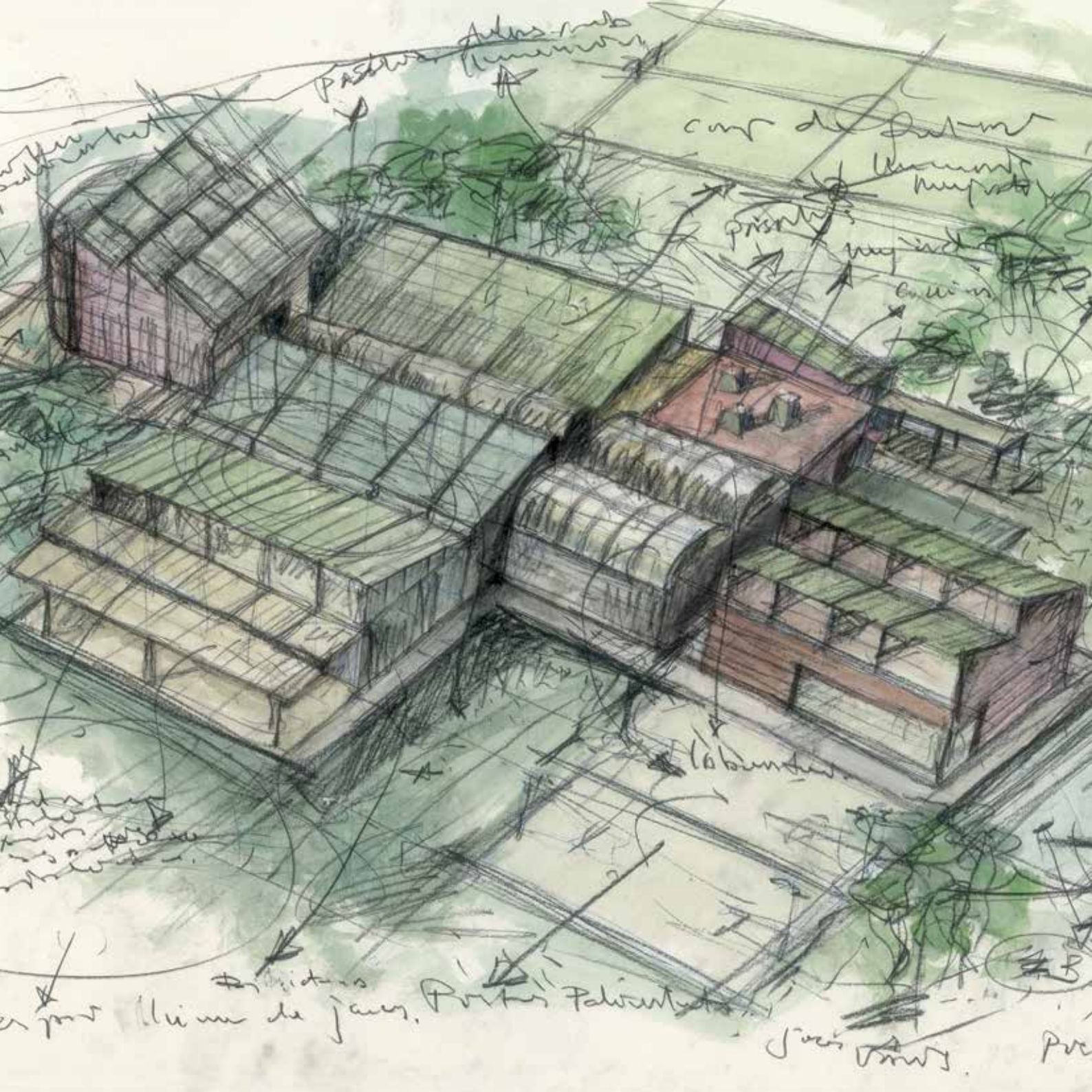
4. Esmorzar saludable

5. Representació teatral

6. Comiat

Pastor
Aulas multis
Aulas

com de Dorm

Uso
reposit

Piscina
reposit

reposit
Caulin

Laboratório

Portas

Faleto

Jogos
Vivos

Piscina

para
Uso de jogos

33
41
42

L'escola ideal

La culminació del projecte «Ensenyar arquitectura – Aprendre arquitectura», i del I Congrés infantil d'arquitectura de les comarques de Girona, es pot sintetitzar en la definició conjunta de l'escola ideal per part dels més de cinc-cents nens que van participar en aquesta primera edició. 51

La definició va ser presentada pels arquitectes que van visitar les escoles per explicar als nens què és l'arquitectura i quines són les funcions de l'arquitecte. Aquesta proposta va ser exposada pels arquitectes en el decurs del Congrés i dibuixat per l'artista Pep Admetlla, un dels dos coordinadors del projecte educatiu.

L'escola ideal... Farem una aula que repetirem, farem un passadís, i ja tindrem l'escola! Llavors li buscarem un entorn ideal i la hi col·locarem. L'aula podria ser la casa; el passadís, el carrer; les sales grans, els equipaments... i l'escola, una ciutat.

L'aula...

- Grans dimensions
- Grans finestrals
- Parets de colors
- Prestatges de fusta
- Pissarres digitals
- Taules més grans de colors
- Persianes elèctriques
- Aire condicionat

L'escola...

- Repetició de les aules
- Creació d'un gran passadís central
- En els extrems, col·locació d'un laboratori gran amb una coberta de vidre
- Una gran biblioteca
- Teatre – sala polivalent
- Menjador i cuina
- Un gimnàs amb dutxes
- Un porxo per als dies que plou

L'exterior – el pati...

- Zona verda amb bancs, tobogans, gronxadors, tim-tam...
- Piscina
- Horts + hivernacles + flors
- Pista de bàsquet
- Camp de futbol
- Pista de tennis
- Caseta de fusta per a magatzem
- Vistes idíl·liques: arbres, muntanyes,...
- Sense soroll de cotxes

I per acabar, per donar-hi un toc de màgia, posarem la cirereta del pastís, un desig que ve dels més petits...

molts colors i purpurina!!!!

L'exposició

53

L'exposició a la Sala de la Cova de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya va ser la darrera activitat d'aquest projecte i la primera que era oberta al públic. En aquesta exposició es va condensar visualment el resultat de tots els treballs elaborats pels alumnes de les cinc escoles participants durant tot el procés d'aprenentatge. Van ser-hi presents els dibuixos que treballaven la proporció i la perspectiva, les llibretes que recollien l'anàlisi completa dels materials i les mesures, imatges del procés de treball a les escoles, i fins i tot les maquetes que reproduïen, des dels ulls dels nens, la casa o l'aula de l'escola. Finalment, la

mà del professional va interpretar aquell conjunt de visions i demandes -algunes complementàries i d'altres disjunts- enunciades pels alumnes com a conclusió de quina seria la seva escola ideal.

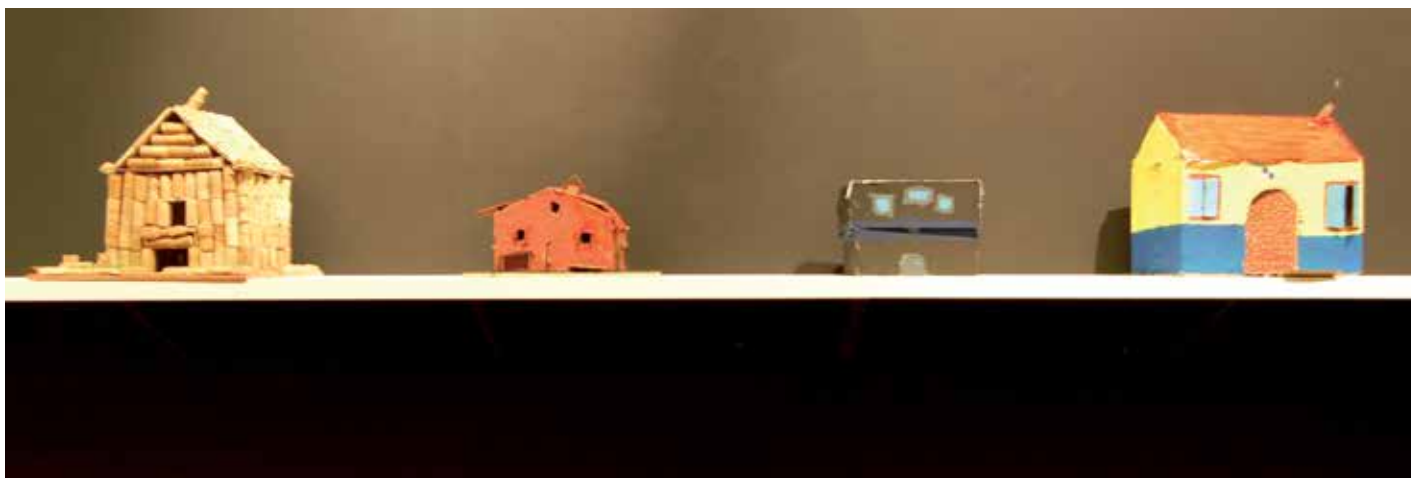
Aquesta exposició va restar oberta a la seu del Col·legi durant tot el mes de juny, temps en què acabava el curs escolar i just abans que s'abandonessin les aules, com una mostra oberta als arquitectes i al públic en general. A més, va compartir sala d'exposicions amb la tretzena edició dels Premis d'Arquitectura, la mostra principal de les que tenen lloc a la nostra Demarcació. Arquitectes, nens

i públic en general varen poder veure alhora una doble visió de l'arquitectura d'avui, aquella de màxima actualitat i més destacable feta pels arquitectes, i aquella viscuda i utilitzada pedagògicament pels nens. L'una i l'altra ens han d'ajudar a comprendre i a analitzar com evolucionen les nostres ciutats i els nostres hàbitats.

El diàleg entre totes dues mostres, la grata presència de nens, mestres, pares i avis entre els arquitectes, i, en especial, el destacable resultat de l'experiència, ens han d'encoratjar a repetir-la en noves edicions.

55

Valoració del projecte

Les escoles participants van valorar molt positivament el projecte i van demanar-ne la continuïtat. Van destacar-ne com a punts forts:

- La coordinació del projecte tant des del COAC com des de les escoles.
- La planificació de la primera visita al Col·legi d'Arquitectes.
- La manca de delimitació excessiva del treball, perquè això va donar riquesa al treball que cada escola es va plantejar.
- La intervenció dins l'aula de les persones expertes en la temàtica que van treballar.
- Les reunions periòdiques de programació amb totes les escoles participants en el projecte, perquè això va permetre l'intercanvi d'experiències i la redefinició contínua del projecte entre tots.
- L'exposició al COAC dels dossiers i els treballs elaborats pels alumnes de les escoles participants.
- El contacte directe amb l'entorn.

- El fet de finalitzar amb un congrés, perquè
 - va permetre compartir les experiències i el treball dut a terme per totes les escoles;
 - la seva preparació va il·lusionar i motivar l'alumnat;
 - part de l'alumnat va participar activament en l'organització d'aquest esdeveniment.
- La nova visió de l'arquitectura de l'alumnat participant.

Els coordinadors del projecte el van valorar també molt positivament i van destacar-ne els punts següents:

- La implicació activa i directa dels mestres i els equips directius dels diferents centres participants.
- El treball intens de les comissions organitzadores dels Col·legis i dels arquitectes que van intervenir-hi.
- La riquesa de les sessions de treball entre el professorat, l'equip organitzador i els coordinadors.
- L'interès i la motivació que l'alumnat va demostrar en tot moment.

- El treball científic que es va dur a terme sobre la base de l'observació, la recollida de dades, l'anàlisi i les conclusions.
- L'alt nivell de les ponències presentades al Congrés.
- L'organització i la dinàmica del Congrés, que van permetre que l'alumnat en fos totalment el protagonista.
- La mostra àmplia, variada i ben elaborada de materials que es va exposar al COAC.
- Els canvis de metodologia que van experimentar els mestres.
- Els nous coneixements que va adquirir l'alumnat.
- El treball cooperatiu que es va fer entre tots. L'organització i la coordinació de mestres i alumnes.
- El fet que tothom sentís el projecte com a propi.

Per a una propera edició caldria:

- Ampliar l'oferta a altres cicles.
- Buscar un lloc que tingui més capacitat per a la celebració del Congrés i agilitar-ne la mitja part.

Crèdits

JUNTA DE GOVERN

Degà

Lluís-Xavier Comerón i Graupera

Presidents de les Demarcacions

Barcelona

Antoni Casamor i Maldonado

Girona

Frederic Cabré Segarra

Tarragona

Josep Llop i Tous

Lleida

Montserrat Giné i Macià

Ebre

Joan Josep Curto i Reverté

Secretària

M. Assumpció Puig i Hors

Tresorer

Jordi Bergadà i Masquef

Vocals

Fernando Marzá i Pérez

Enric Mir i Teixidor

Manuel Ruisánchez i Capelastegui

Cecília Obiol Cordón

Junta Directiva

Frederic Cabré i Segarra

Raquel Serrat i Rodeja

Jordi Ortega i Battle

Joan Falgueras i Font

Carme Tarrenchs i Puig

Marc Riera i Guix

Mar Pèlach i Pàniquer

Esteve Corominas i Noguera

ORGANITZA

Departament d'Arquitectura i Paisatge
de la Generalitat de Catalunya

Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Amb la col·laboració dels Serveis Territorials
d'Educació de Girona

COORDINACIÓ

Departament de Comunicació
de la Demarcació de Girona

DISSENY GRÀFIC

Bachs Estudi, Gràfic

CORRECCIONS

Manners

FOTOGRAFIES

© els seus autors

TEXTOS

Frederic Cabré

Pep Admetlla

Dolors Guix

Vanessa Masip

Josep Callís

IMPRESSIÓ

Impremta Pagès

DISSENY LOGOTIP

Marta Masferrer

COORDINADORS DEL PROJECTE

Pep Admetlla

Dolors Guix

PROFESSIONALS QUE VAN VISITAR LES ESCOLES

Quim Bover

Marc Riera

M. Teresa Solà

Bet Capdeferro

Jordi Falgàs

Josep Callís

SUPORT ADMINISTRATIU

Laura Trias

AGRAÏMENTS

A totes les persones que han treballat
en aquest projecte i, molt especialment, als
infants i als mestres que sense el seu esforç
i dedicació no hauria estat possible.

DL: GI-961-2010

© d'aquesta edició

Demarcació de Girona del COAC

Plaça de la Catedral, 8. 17004 Girona

Tel. 972 412 727 | www.coac.net/Girona

DISTRIBUCIÓ

Servei de Publicacions de la Demarcació
de Girona

Plaça de la Catedral, 8. 17004 Girona

Tel. 972 412 727 | premsa.gir@coac.cat

ORGANITZA

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Girona

AMB LA COL-LABORACIÓ

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya